

Magyarországi

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajdusoboszló, Gazdakör, I. t.
306. sz., ahová a lapra vonatkozó
összes levelek s közlemények
intézendők. Lapzárlat péntek d. e.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő:
B O R J Á N O S

Kiadótulajdonos:
B O R B É L Y S A M U

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egy negyedévre
30,000— kor. Vidéki előfizetők-
nek havi 2000 K postaköltséggel
több. Egy szám ára 2500 korona.

Hirdetések felvételnek Budapesten: RUDOLF MOSSE hirdetési irodájában, VI., Podmaniczky-u. 49 és a MOSSE fiókokban: Győrött és Szegeden

A nagy uszító.

A csehek nagy államférfia és a kisantant politikusaiknak esze Benes, megint újabb merényletre készül Csonkamagyarország ellen. Felölti Jágó-álarcát és ott futkároz a magyar nemzeti eszme és az emigráció párharcának tüzeiben s próbálja egymásra uszítani a feleket, hogy a küzdelem gyümölcsébe majd örökké támadásra kész fogaival egyedül haraphasson. A nagy uszító fondorlatosan dolgozik és sohasem vesz magának annyi bátorságot, hogy egyszer nyíltan is kimutassa foga fehérjét. A tótok belpolitikai villongását használja fel ürügyül ahhoz, hogy újabb támadást intézhessen ellenünk s nem reiten meg attól sem, hogy a bolsevizmus segítő kezét maga mellé eressze.

Szeptember hó közepén magyar nyelvű lap indul meg Benes támogatásával Csehországban, melynek szellemi irányítói Garami és Jászi, főszerkesztője pedig Kéri Pál lesznek. A munkatársak javarésze az elmúlt bűnös emlékezetű Bécsi Magyar Ujság gárdájából kerül ki, hogy méltó legyen az irányítókhoz és vezérekhez. Ime az új szülemény, mely kipattant a Jágó-képző nagy uszító fejéből és amellyel egyrészt politikai céljai felé törekszik, másrészt barátságosan kezét nyújt Bécsen keresztül az orosz bolsevizmusnak. Ime a lap, melynek „Egyetértés” lesz a címe s mely hivatalosan lesz egyetértési minden olyan kétszínű és támadó politikával, mely a nagy cseh vezér szekerét fogja tologatni. Ime az új szülött, melynek Benes az édes- és keresztapja, a bolsevizmus a dadája és a Magyarországból kifutamított emigráció a nevelője. Evvel, a szándékát egyáltalán nem titkoló orgánummal óhajtják a csehek piszkálni a magyar politikát és egyben szabad kezét engedni az emigráció országromboló ténykedéseinek.

A tótok, a szegény görnyedő tótok pedig nem igen örülhetnek a cseh imperiumnak, mely védő és egyben elnyomó kezeit kiterjesztette fölöttük. Az a lap, mely a csehek és a felvidéki magyarság „egyetértésének” propagálására alakult, a magyar bolseviki emigráció vezetőivel az élén, egyáltalán nem lesz könyörületes hozzájuk,

mint ahogy ellensége lesz minden oly mozgalomnak, mely a cseh elnyomás alól fel akar szabadulni.

És most le kell végre szögezni egyszer és mindenkorra azt a cseh politikát, melynek éle állandóan a magyarságot sérti s melynek hódító tendenciája nem riad vissza a kisebb-ségek legkönyörtelenebb elnyomásától sem. De most ez a politika egyenesen nekünk szögezi allattomban megvillogtatott fegyvereit és mikor szabadkezet nyújt Magyarországra idegen ortalom alatt álló ellenségeinek, kajánul reánk akarja uszítani az orosz veszedelmet is, hogy evvel behizelegje magát a bolseviki nagyvezérek kegyeibe.

Csak hogy a Jágó-álarcába bujt nagy uszító nem számol azzal a lehe-

tősséggel, hogy az ellenünk irányított fegyver esetleg visszafelé is elsülhet és lelövi a nagy körültekintéssel kifundált támadó terveket. A nagy uszító közelebbi ismeretségbe akar kerülni a magyar bolseviki emigrációval, de nem ismeri a kifuttatott nagyságok ravasz politikáját és nem ismeri azokat a karmokat sem, melyek élet majd a saját bőrén fogja megérezhetni.

Mi álljuk a harcot, a régít és újat is és védekezni fogunk még akkor is, ha a nap minden órájában reánk törnek a saját pénzünkből élő ellenőrző bizottságok. A nagy uszító pedig jó egyetértést kívánunk új vállalkozásához és várjuk a pillanatot, mikor szavaink rajta beteljesednek. Az ujszülött temetésén aztán majd mi is ott leszünk.

Gazdasági kalodában.

A békeszerződés rendelkezései gazdasági szempontból egész sereg oly lehetőséget ígértek nekünk, amelyek elősegítenék gazdasági boldogulásunkat a változott viszonyok dacára is. Határozott rendelkezések foglaltattak a békediktátumban arra nézve, hogy „az elszakított, de gazdaságilag egymásra utalt területek egymás között évszázadok óta fennállott forgalmát újból lehetővé tenni létkérdés”. A békeszerződés magában foglalja, hogy ennek az elvnek gyakorlati érvényesítésére a magyar küldöttség Trianonban azt javasolta, hogy „Magyarország és a tőle elszakított területek között több évre terjedő szabadforgalom létesíttessék”. Ezt azzal utasították el, hogy a szabad gazdasági forgalom „gazdasági szempontból érvénytelenítendő a magyar járom (!) alól elszakított területek felszabadítását és megátolná ugyanebből a szempontból ezeknek a területeknek az azokat megszerző államokkal való összeolvadását”. De a gazdasági rendelkezések a békediktátumban szakaszról-szakaszra is ellentmondásokat tartalmaznak. A helyzet tisztázását követelő sürgetésünkre Trianonban például a következő választ kaptuk: „Nem valószínű, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia átszított területei egymás közt gazdasági téren versenyezni fognak, hanem inkább az a valószínű, hogy megfogják kísérteni régi piacaikat megtalálni és így régi kereskedelmi összeköttetéseiket felújítani. Ha ez a megszokott árucserre helyre áll, akkor nem fenyegethet semmiféle veszedelem Magyarországnak sem termelését, sem keres-

kedelmét”. A gyakorlat már is megdöntötte a trianoni bölcsék feltevéseit, hiszen a politikai kaloda mellett még gazdasági kalodában is tartanak és igen súlyosan, sőt rendszeres aláaknázással fenyegetik terményeink értékesítését!

Amikor rámutattunk a helyzet végzet kialakulására, a Millerand-féle kísérő levél szószerint ezekkel akart megnyugtani: „Ha Magyarország a békés állapottal össze nem egyeztethető gazdasági korlátokkal találja magát szemben, a Szövetséges és Társult Hatalmak gondoskodni fognak arról, hogy a Nemzetek Szövetsége közvetítésével a szükséges eszmecserét megindítsák.” Már ebből is látható volt, hogy az ugynevezett megnyugtató kevesebb a nesze semmi fogd-meg jól-nál. Az egyetlen pont, amire gazdasági politikánk irányítói építhettek és sajnos túl sokat építettek is, a békediktátum 202. szakasza, amely szószerint a következő: „Avégből, hogy Lengyelországnak, Romániának, a Szerb-Horvát-Szlovén államnak, Csehszlovák országnak, Magyarországnak és Ausztriának kölcsönös támogatása lehetővé váljék, oly termékek tekintetében, amelyek az államok területei között csereforgalom tárgyai voltak s amelyek a területek termelésére, vagy kereskedelmére nézve nélkülözhetetlenek: ezeknek az államoknak egyike vagy másika a békeszerződés életbeléptetésétől számított 6 hónapon belül tárgyalásokat fog kezdeményezni oly célból, hogy az említett államok egyikével, vagy másikkal a békekötés rendelkezéseinek megfelelő külön

mástól és városoktól, községektől távolfekvő és megfelelő közlekedési utak hiányában nagyon nehezen megközelíthető tanyákon az ott gazdálkodó lakosok közül igen sokan még arról sem bírnak tudomással, hogy a vetőmagvakat nemesíteni is lehet és hogy az ilyen nemesített vetőmagvak használata révén a gazdák igen jelentékeny terméstebb-leteket érhetnek el.

Egy másik oka ennek a magyar gazda közismert közönyösségében és konzervatív gondolkodás módjában keresendő. Ezek évről-évre a saját termésükből hagynak vetőmagot, nem sokat törődve annak minőségével s ennek a következménye aztán az, hogy a vetőmagvak fajtaleromlása (degenerálódása) folytán évről-évre mindég gyengébb terméseket kapnak.

Különösen feltűnő ez a visszafejlődés a Duna-Tisza közön a rozsnál, amely általában véve nagyon csenevész külsejű és nemcsak szalma termése, hanem szemtermése is messze alatta marad az átlagos termésmennyiségnek. Vannak olyan gazdák is, akik habár hallották és tudják már azt, hogy nálunk egyes nagyobb uradalmak a vetőmagvak nemesítésével foglalkoznak, de ezt csak olyan uri kedvtelésnek tartják és nem akarják elhinni hasznos voltát.

Egy harmadik és szerintem a legfőbb akadály azonban a nemesített vetőmagvak terjedésének az, hogy azok nagyon drágák és a legtöbb gazda emiatt vagy nem tudja, vagy nem meri megvenni, attól félván, hogy ilyen magas árak mellett, amelyeken a nemesített vetőmagvakat jelenleg forgalomba hozzák, nem fogja megtalálni a számítását. Pedig hogy ez igen nagy jelentőségű kérdés az kétséget nem szenvedhet, s éppen azért kötelességünk keresni a módját annak, hogy lehetne nemesített vetőmagvak használatának népszerűsítését nagyobb lépéssel és gyorsabb ütemben előre vinni.

Az első teendő ezirányban magukra nemesítéssel foglalkozó uradalmakra hárul, amelyeknek be kell látniok azt, hogy e munkájukat nem szabad a többi gazdával tulságos drágán megfizettetni és kevesebb nyereséggel is megelégedhetnének, annál is inkább, mert ilyen formán sokkal nagyobb forgalmat érhetnének el. Minden esetre az volna a legeszményibb állapot, ha minden olyan nagyobb uradalom, amely okleveles gazdatisztek vezetése alatt áll, vagy amelynek a tulajdonosa maga szerezte meg a gazdasági oklevelet, legalább a főbb gabonafélék termelésénél maguk foglalkoznának a növények nemesítésével, mely esetben a kisgazdáknak is jóval könnyebben módjukban állana közelükben lévő nagyobb uradalomból néhány métermázsát kitevő vetőmag szükségletét beszerezni.

Addig is azonban amíg ez az állapot bekövetkezik, szükségesnek tartanám, hogy a földművelésügyi miniszterium a mezőhegyesi, kishéri és bábolnai állami ménes-

birtokokon hivatalból kötelezőleg rendelje el a vetőmagvak nemesítését és az ott termelt nemesített vetőmagvak eladásra kerülő felesleges részét a miniszterium vagy önköltségi áron, vagy pedig csereképen közönséges vetőmagért bocsátani a gazdaközönség rendelkezésére.

Olyan nagy jelentőségű és fontos kérdés ez, amellyel érdemes foglalkozni s ebben a tudatban ajánlom ezen észrevételeimet az illetékes körök szíves figyelmébe.

Fogműterem Budapestről!

Váry János

all. vizsgázott fogász

Található

Hajduszoboszlón hetenként kétszer. Szerdán és szombaton I. t. 286. (Posta-u)

Többi napokon

Debrecenben, Darabos-ucca 18. szám.

Mérsékelt díjszabás.

FELVILÁGOSÍTÁS DIJTALAN.

Krisch Károly

cserépkályha raktára

DEBRECEN, PIAC-UTCA 89. SZÁM.

Telefon: 12-18.

RAKTARON TARTOK:

minden színű cserépkályhát, kandalót, berakott takaréktűzhelyeket, falburkolati lemezeket fürdőszobák, részére, tűzállótéglat minden méretben, úgy kazántéglat is, chamo-tehabarcot. — Elvállalok cserépkályhák átrakását és javítását is.

ZSOLDOS

magántanfolyam

Budapest, VII., Dohány ucca 84.

Telefon: J. 124-47.

Az ország legrégibb és legismertebb előkészítő intézete.

A legjobb sikerrel készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is.

Részletfizetési kedvezmény!

Teljes anyagi felelősség!

HIRDESSZEN lapunkban!

A világ legjobb cipőkrémje!

Művészi béli meghívót, reklámlapot és névjegyet szép kivitelben készít a LADING-nyomda Kisujszálláson.

Olcsón megszállhat Pesten a „SIMPLON” szállodában

VIII., Kenyérmező u. 4., Rákóczi ut elején a Keleti pályaudvar közelében.

Telefon: József 22-36.

Kényelmes, féregmentes, csendes szobák.

20 százalék engedmény mindenkor e hirdetés felmutatójának.

Neumann M.

magyar királyi udvari szállító

ruhaárúháza

Debrecen, Piac-utca 51.

(Főpostával szemben.)

Alapított 1845.

Eső köpenyek	} Közismerten kiváló minőségben és kivitelben, leszállított árban, óriási választékban.
Felöltők	
divat ötönnyök	
Mosó ötönnyök	
Lüszter kabátok	
Mosó nadrágok	
Mosó gyermek ruhák	

Cégünk alapja: megbízhatóságunk!

Komlós Géza

női felöltők divatarúháza Debreczen, a megyeháza mellett.

Női felöltők

Posztó, Bársony, Velour, Plüsch és Szörme kabátok; ugyszintén

szövet és selyem divatruhák leszállított árakban!

Friedmann Ignác és Fia

NŐI DIVAT ÉS KONFEKCIÓ NAGYÁRUHÁZA

Debrecen, Piac-utca 65.

(Szent Anna-utcával szemben)

Értesítjük a vásárló t. hölgyközönséget, hogy eredeti modelljeink

női- és leányfelöltőkben

megérkeztek és már most óriási választékban idény előtt a legolcsóbban beszerezhetők. Üzletünk ezenkívül az őszi idény minden újdonságaival dusan fel van szerelve.

Hiteleképes egyének előnyös feltételek mellett részletre is vásárolhatnak!

Intézeti leány- és gyermek kabátok.

Kabát velourok, posztók.